

SNÖHVIT, PUNAKORVA, FJELLBLOM

Pohjoisten tunturikarjojen historia, nykypäivä ja tulevaisuus
Nordiska fjällboskap igår, idag och imorgon

KIERTONÄYTTELÝ
SUOMI

VANDRINGSUTSTÄLLNING
FINLAND

Näyttely | Utställning

Snövit, Punakorva, Fjellblom - Pohjoisten tunturikarjojen historia, nykypäivä ja tulevaisuus

Karjan ja ihmisen pitkää yhteistä taivalta Pohjolassa tarkastellaan pohjoisten alkuperäiskarjarojen historian käännekohtien, nykytilanteen sekä tulevaisuuden mahdollisuuksien näkökulmista. Näyttely on tuotettu NordGenin johtaman monitieteisen 3MC - Pohjoiset tunturikarjat Kulttuuriperintö ja geenivarat -hankkeen ja Tornionlaakson museon yhteistyönä. Näyttely oli esillä Tornionlaakson museossa 8.4.-21.8.2022, minkä jälkeen siitä muodostettiin lainattava kiertonäyttely.

Näyttelyssä on kolmen temaatista osiota: eilen, tänään ja huomenna. Kävijä kulkee näyttelytilassa karjan mukana nykypäivästä menneisyyden kautta tulevaan. Näyttelyssä nostetaan esiin esimerkiksi lapinlehmien evakuointi Ruotsiin Lapin sodan tieltä. Se oli merkittävä pelastustoimi rodun säilymisen kannalta. Pohjoisten tunturikarjojen nykyistä tilannetta kuvaavat, että vielä 1900-luvun alkupuoliskolla Ruotsin pohjoisosissa eli satojatuhsia yksilötä ruotsalaista tunturikarjaa ja Suomen pohjoisosissa kymmeniätuhansia lapinlehtiä. Nyt näiden suojeleujen ja harvinaisten rotujen edustajien yhteismäärä lasketaan enää tuhansissa. Sama kehityssuunta kosketti norjalaisista trönderkarjaa.

Pienimmät museokävijät saavat näyttelyssä silittää Lystiä, puista lapinlehmän vasikkaa. Kävijä pääsee myös tutustumaan pohjoisista tunturikarjoista kertovaan mobiilipeliin. Saisitko oman karjasi kukoistamaan vuosisatojen vaihtuessa ja tunturikarjat säilymään tulevaisuuteen?

Snövit, Punakorva, Fjellblom - Nordiska fjällboskap igår, idag och imorgon

Människans och boskapens långa gemensamma färd i norr undersöks genom historiska vändpunkter, nuläget och framtidsutsikter. Utställningen är producerad av projektet 3MC - *Nordiska fjällboskap Kulturarv och genetiska resurser* som leds av NordGen, och Tornedalens museum. Utställningen visades på Tornedalens museum 8 april till 21 augusti 2022, varefter den förvandlades till en utlånbar vandringsutställning.

Utställningen är tematiskt uppdelat i tre avsnitt: igår, idag och imorgon. Besökaren reser med boskapen från nutid genom det förflyttna till framtiden. Utställningen belyser till exempel evakueringen av nordfinsk boskap till Sverige under Lapplandskriget. Evakueringen utgjorde en betydande räddningsaktion för rasens överlevnad. Utmärkande för dagens situation är att det i början av 1900-talet fanns hundratals exemplar av raserna svensk fjällras i de norra delarna av Sverige och tusentals av rasen nordfinsk boskap i de norra delarna av Finland. Nu räknas det totala antalet representanter för dessa skyddade och sällsynta raser i endast tusental. Systerrasen norsk sidet trönderfe har gått samma öde till mötes.

Vi bjuder de yngsta museibesökarna på att klappa och klättra på kalven Lysti. Besökare kan också spela mobilspelsapplikation om de nordiska fjällboskapen. Får du dina djur att överleva genom historiens lopp ända in i framtiden?

Sisällyys | Innehåll

Näyttely koostuu 13 tekstitaulusta, 4 videosta, taideteoksista ja rakenteista. Tornionlaakson museossa esillä olleet museoesineet eivät tule mukaan kierontäytelyyn. Toivomme teidän niiden sijaan nostavan esiihin esineitä omasta kokoelmaistanne.

Tekstitaulut – Tauluissa suomen- ja ruotsinkielinen teksti

Kiinnitys ripustamalla

Eilen (6 kpl): 4 pystytaulua 200 cm x 120 cm, 2 vaakataulua 100 cm x 200 cm ja 100 cm x 136 cm

Tänään (2 kpl): 2 vaakataulu 150 cm x 200 cm

Huomenna (3 kpl): 1 vaakataulu 150 cm x 120 cm, 2 pystytaulua 200 cm x 120 cm

Johdanto (2 kpl: näyttelyn toteuttajahot ja näyttelyn nimitaulu): 2 pystytaulua 150 cm x 120 cm

Videot

"Kulttuuriperintöä ja geenivaroja" (Tänään)

Kutsuhudot "Kvinnors röster" (Eilen)

Pelidemo (Huomenna)

Eläinläkäri Ossi Kemppaisesta kertova video (Eilen)

Taideteokset (Tänään)

taiteilija Per Gustafssonin maalaukset (5 kpl), 36 cm x 28 cm x 2 cm

Oulun Steinerkoulun koululaisten piirrokset (5 kpl), 42,5 cm x 52,5 cm x 3 cm

Rakenteet

Parsi (93 cm x 560 cm x 150 cm) ja siihen kiinnitettyä laminoitu muisteluteksti (A4-koko) (Eilen)

Kankainen väleinä (kaksipuolinen kuva, 275 cm x 390 cm) (Eilen/Tänään)

Taustaverho (yksipuoleinen kuva) (270 cm x n. 400 cm.) (Tänään)

Lysti-vasikka (75 cm x 110 cm x 40 cm) (Huomenna)

Arkeologia-laatikosto esineineen (91 cm x 58 cm x 45 cm) (Eilen)

Lelukesännavetta ja lehmät (Eilen)

Tienviitta (230 cm) (Eilen/Tänään/Huomenna)

Mobiilipeli

"Nordic Cows Farm Survival Game" ladattavissa sovelluskaupasta elokuussa 2022 (android-alusta)

Pelistä kertova roll-up (n. 200 cm x 90 cm)

Muuta

Näyttelyn mukana kiertävä vieraskirja

Näyttelytä kertova julkaisu, sisältää englanninkieliset näyttelytekstit (lainajaalle omaksi)

Mainonta- ja tiedotusmateriaalit sekä tehtävävihkonen lapsille toimitetaan sähköisessä muodossa

Lainaaja vastaa kuljetusmaksuista, näyttelyn pystytyksestä ja tarvittavista vakuutuksista.

Utställningen består av 13 texttavlor och 4 videor, samt konstverk och strukturer. Museiförremål i utställningen i Tornedalens museum kommer inte att ingå i vandringsutställningen. Vi ber er istället gärna lyfta fram föremål från er egen samling.

Texttavlor – Tavlorna har finsk och svensk text

Montering genom att hänga.

Igår (6 st): 4 vertikala 200 cm x 120 cm, 2 horisontella 100 cm x 200 cm och 100 cm x 136 cm

Idag (2 st): 2 horisontella 150 cm x 200 cm

Imorgon (3 st): 1 horisontella 150 cm x 120 cm, 2 vertikala 200 cm x 120 cm

Introduktion (2 st: utställningens arrangörer och titeltavla): 2 vertikala 150 cm x 120 cm

Videor

"Kulturarv och genetik" (Idag)

Kulning "Kvinnors röster" (Igår)

Speldemo (Imorgon)

En video om Ossi Kemppainen, veterinär (Igår)

Konstverk (Idag)

Målningar av konstnär Per Gustafsson (5 st), 36 cm x 28 cm x 2 cm

Ritningar av Uleåborgs Steinerskolans elever (5 st), 42,5 cm x 52,5 cm x 3 cm

Konstruktioner

Båsstruktur (93 cm x 560 cm x 150 cm) och memoartexten som ska bifogas den (A4) (Igår)

Tygpresentation (dubbelssidig, 275 cm x 390 cm) (Igår / Idag)

Bakgrundsgardin (enkelsidig bild, 270 cm x ca. 400 cm.) (Idag)

Lysti kalv (75 cm x 110 cm x 40 cm) (Imorgon)

Arkeologi-hurts med föremål (91 cm x 58 cm x 45 cm) (Igår)

Leksak fäbod och kor (Igår)

Vägskylt (230 cm) (Igår / Idag / Imorgon)

Mobilspel

"Nordic Cows Farm Survival Game" tillgängligt från appbutiken i augusti 2022 (android)

En roll-up om spelet (ca. 200 cm x 90 cm)

Annat

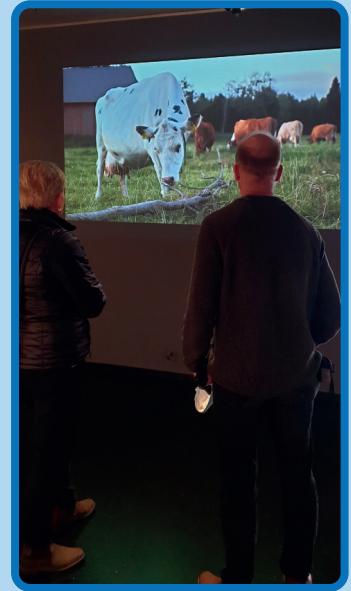
En gästbok som cirkulerar med utställningen

Publikation om utställningen, med utställningstexter på engelska (för låntagaren)

Reklam- och informationsmaterial samt en arbetsbok för barn levereras i elektronisk form

Låntagaren står för transportavgifter, uppförande av utställning och nödvändig försäkring.

Tänään | Idag

Eilen | Igår

Huomenna | Imorgen

Videot | Videor

"Kulttuuriperintöä ja geenivaroja" (Tänään)

MP4, 1920 x 1080, kesto 6.54 min,
luontöänet taustalla,
tekstit suomeksi ja ruotsiksi, 0,75 Gt

Kutsuhuudot "Kvinnors röster" (Eilen)

MP4, 1920 x 1080, kesto 14.53 min,
ruotsinkielinen, ei tekstitystä suomeksi
koko 0,96 Gt

Pelidemo (Huomenna)

MP4, 1280 x 720, kesto 1.47 min,
ei ääntä, koko 0,19 Gt

Eläinlääkäri Ossi Kemppainen (Eilen)

MP4, 1920 x 1080, kesto 1.25 min

"Kulttuurav och genetik"(Idag)

MP4, 1920 x 1080, längd 6,54 min,
kor- och naturljud i bakgrunden,
på finska och svenska, 0,75 GB

Kulning "Kvinnors röster" (Igår)

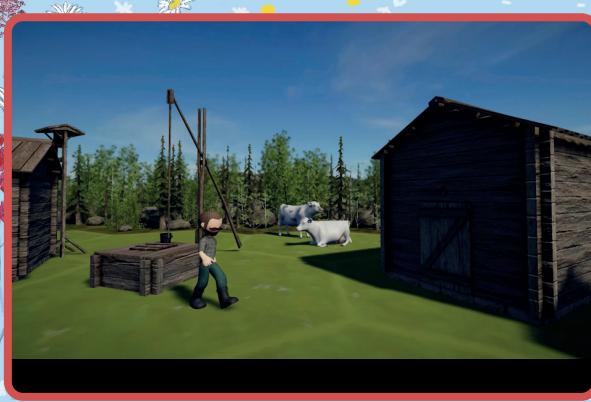
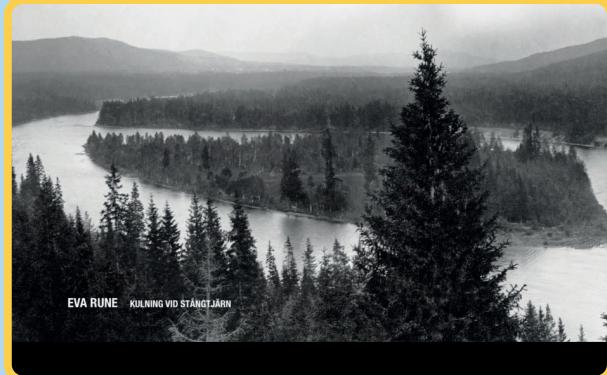
MP4, 1920 x 1080, längd 14,53 min,
på svenska, ingen finsk textning
storlek 0,96 GB

Speldemo (Imorgen)

MP4, 1280 x 720, längd 1,47 min,
ingen ljud, storlek 0,19 GB

Ossi Kemppainen, veterinär (Igår)

MP4, 1920 x 1080, 1.25 min

Yhteystiedot ja lisätiedot | Kontaktuppgifter och mer information

Tornionlaakson museo - Tornedalens museum

alueutkija | regionalforskare

Terhi Tanska

+358 (0)40 630 8816

terhi.tanska@tornio.fi

tornionlaaksonmuseo@tornio.fi

REGION
NORRBOTTEN

LAPIN LIITTO

Interreg
Nord

European Regional Development Fund

AhlmanEdu

Tampere University
Tampere University of Applied Sciences